

УКРАЇНА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

вул. Грушевського, 21, м. Івано-Франківськ, 76004, тел. (0342)55-22-91, факс 55 -21-86

E-mail: oda@if.gov.ua Код ЄДРПОУ 20567921

№ _____

На № _____

від _____

Вища рада правосуддя
вул. Студентська, 12-А,
м. Київ, 04050

Про Щорічну доповідь за 2020 рік

Івано-Франківською обласною державною адміністрацією розглянуто лист від 09.09.2021 № 26163/0/9-21 про надання пропозицій щодо порушених питань у Щорічній доповіді Вищої ради правосуддя за 2020 рік.

За результатами ознайомлення із Щорічною доповіддю про стан забезпечення незалежності суддів в Україні за 2020 рік, затвердженою рішенням Вищої ради правосуддя від 05.08.2021 № 1797/0/15-21, облдержадміністрація вважає за необхідне висловити пропозиції щодо повноти висвітлення в доповіді питань дотримання судами України права громадян на доступ до правосуддя в період запровадження Урядом карантинних заходів. А саме, щодо права на судовий захист в умовах пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, не достатньо висвітлений у доповіді.

Так, детального вивчення та дослідження потребує аспект забезпечення доступу громадян до правосуддя в умовах неможливості безпосередньої участі учасників справи в судовому засіданні в залі суду, для розгляду цивільних, господарських, адміністративних та кримінальних справ. Доповідь не містить інформації щодо рішень зборів суддів судів різної інстанційності та спеціалізації, за якими в період з березня по червень 2020 року було рекомендовано громадянам утриматись від відвідування приміщень суду. Згідно з редакціями процесуальних кодексів у березні 2020 року було передбачено можливість учасників процесу на участь у режимі відеоконференції, яка проводиться в приміщенні суду.

У свою чергу, лише 08.04.2020 Державна судова адміністрація України наказом № 169 затвердила Порядок роботи з технічними засобами відеоконференцв'язку під час судових засідань у адміністративному

Вхідний № 8684/0/21 від 13.10.2021
"26" жовтня 2021
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
1/1-21/01-140 від 13.10.2021

цивільному та господарському процесам за участі сторін поза межами приміщення суду. Цим документом передбачено, що проведення судових засідань у режимі відеоконференцзв'язку забезпечує комплекс технічних засобів та програмного забезпечення «EasyCon». Відповідні зміни внесено перехідними положеннями до процесуальних кодексів. Проте в цьому контексті необхідно звернути увагу на проблематику незабезпечення проведення навчань, семінарів та курсів для працівників апаратів (секретарів судових засідань) та представників щодо належного використання програмного забезпечення «EasyCon».

Потребує детального висвітлення питання наявності у судах відповідної технічної можливості проведення відеоконференцій. В свою чергу, ч.1 ст. 212 ЦПК України, ч.1 ст. 197 ГПК України, ч.1 ст. 195 КАС України правовою підставою задоволення судом клопотання про участь учасника справи в режимі відеоконференції визначено умову наявності у суді відповідної технічної можливості. Комплексного висвітлення потребує питання наявності в Єдиному державному реєстрі судових рішень ухвал суддів про відмову в задоволенні клопотання про проведення судового засідання в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з правової підстави відсутності в суді технічної можливості проведення відеоконференції з використанням програмного забезпечення «EasyCon». У доповіді відсутні висновки Вищої Ради Правосуддя з приводу обґрунтованості та законності таких відмов, а також комплексу заходів, які були вжиті з метою забезпечення судів матеріально-технічною базою.

Звертаємо увагу і на те, що доповідь не містить статистичних даних щодо дотримання суддями розумних строків розгляду справ, зокрема щодо кількості відкладених засідань з підстави введення на території України карантинних заходів та заходів, вжитих Вищою Радою Правосуддя з цього приводу.

У зв'язку з численними оголошеннями судів, оприлюднених на офіційних сайтах, в 2020 році судами неодноразово було припинено надсилання поштової кореспонденції. Мінімальна ставка судового збору для звернення до суду першої інстанції фізичною особою в 2020 році становила 840,80 гривень.

Стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод гарантує право на справедливий і публічний розгляд справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, при визначенні цивільних прав і обов'язків особи чи при розгляді будь-якого кримінального обвинувачення, що пред'являється особі. Ключовими принципами статті 6 є верховенство права та належне здійснення правосуддя. Ці принципи також є основоположними елементами права на справедливий суд.

Міжнародним та національним законодавством встановлено, що особа повинна бути належним чином повідомлена про хід судового провадження, дату, час та місце судового розгляду, що є складовою права на справедливий суд.

Ураховуючи викладене, потребує висвітлення питання вжиття заходів на належне матеріальне забезпечення судів для направлення судової

кореспонденції, повісток про виклик до суду, судових рішень та ухвал. Однак доповідь не містить переліку заходів, вжитих у період 2020 року з метою встановлення співмірності коштів, які надходять до державного бюджету для здійснення правосуддя та витрат, пов'язаних з цим. Вважаємо, що наразі гострою є проблема оптимізації витрат судової системи та вжиття заходів для належного забезпечення повідомлення осіб про хід провадження, учасниками якого вони є. В доповіді відсутні дані щодо вжитих заходів та ініційованих перевірок з метою фінансового моніторингу витрат та пропозицій щодо шляхів їх оптимізації.

Також необхідним є проведення аналізу використання судами підстави для закриття проваджень у справах про адміністративні правопорушення в зв'язку із закінченням передбаченого ст. 38 КУпАП строку накладення адміністративного стягнення судом. Доповідь не містить статистичних даних щодо кількості судових рішень, за якими ухвалено резолюції про закриття провадження у справі за закінченням зазначеного строку та даних про вжиття заходів щодо усунення процесуальної можливості зловживання правами, що зумовлена відкладенням розгляду справи через відсутність у суду доказів повідомлення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, про час і місце розгляду справи.

Окремою проблемою, що потребує детального аналізу, є забезпечення судами обов'язковості виконання судових рішень в 2020 році. В доповіді не відображено дані щодо своєчасності проставлення уповноваженими працівниками апаратів судів відміток про дати вступу судових рішень у законну силу в 2020 році. В контексті існуючої колізії в законодавстві є питання щодо продовження процесуальних строків на оскарження судових рішень. Так, згідно з даними Єдиного державного реєстру судових рішень рішення, винесені в період з лютого 2020 року по липень 2020 року, вступили в законну силу 07.08.2020. Тому актуальним є питання своєчасності проставлення відміток про вступ рішень у законну силу, що є безумовною складовою права на справедливий суд.

Водночас у доповіді не висвітлено комплекс заходів, вжитих з метою правового врегулювання та вдосконалення процедури отримання сторонами судових проваджень копій судових рішень з відміткою про вступ у закону силу та виконавчих листів у справах, які підлягають примусовому виконанню. Так, рішення суду підлягає видачі особі апаратом суду виключно за зверненням цієї особи, що, на нашу думку, не є належним способом забезпечення обов'язковості виконання судових рішень, що вступили в законну силу.

Окрім вищезазначеного, пропонуємо наступне:

- за підтримки міжнародних організацій та з урахуванням соціологічних досліджень доцільно затвердити спільну для всіх органів судової системи стратегію дій з підвищення довіри до суду;

- важливо підвищити рівень взаємодії органів судової системи зі ЗМІ та налагодження співпраці Вищої Ради Правосуддя з навчальними закладами, в яких здобувають освіту журналісти, в межах проведення спеціальних

навчальних курсів для майбутніх журналістів щодо висвітлення у ЗМІ діяльності суддів та суду;

- необхідно вирішити проблему недофінансування судової системи, оскільки це спричиняє неприпустиме втручання в конституційну роль судової влади та підриває основи демократичного суспільства та принцип верховенства права.

**Керівник апарату
облдержадміністрації**

Ірина ТИМЧУК